

چالش‌ها و فرصت‌های نوجوانان در شبکه اجتماعی شاد

مهین سقایی فیروآبادی^۱

^۱کارشناسی ارشد، تفسیر و علوم قرآنی، حوزه علمیه حضرت زهرا (س) میبد

آموزش و پرورش شهرستان میبد، یزد

Zahramra3@gmail.com

چکیده:

مدارس از جمله اولین مراکزی بودند که در پی شیوع کرونا در اوایل اسفند تعطیل اعلام شدند. وزارت آموزش و پرورش از همان ابتدا بر سیاست تداوم آموزش تاکید کرد و آموزش‌های مکمل از جمله پخش دروس از طریق رسانه ملی و ارسال درسنامه به مناطق محروم و عشایری را کلید زد. علاوه بر این راه‌اندازی یک شبکه ارتباطی در قالب پیام‌رسان داخلی موسوم به «شاد» نیز به عنوان راهبرد اصلی آموزش در دستور کار قرار گرفت. شبکه آموزشی دانش‌آموز موسوم به «شاد» در روز ولادت امام عصر عجل‌الله‌تعالی فرجه الشریف در تاریخ ۲۱ فروردین ماه ۱۳۹۹ و با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بومی راه‌اندازی شد. حضور قریب به ۱۰۰ درصد مدیران، حدود ۹۰ درصد معلمان و بیش از ۸۰ درصد دانش‌آموزان در شاد، از موفقیت این پیام‌رسان آموزشی در بدو فعالیت خبر می‌داد. راه‌اندازی سامانه شاد مزایای زیادی را برای وزارت آموزش و پرورش، مدیران، معلمان و دانش‌آموزان در برداشته است و از طرفی چالش‌ها و فرصت‌های را برای نوجوانان بوجود آورده که به اهم آن در این مقاله خواهیم پرداخت.

واژگان کلیدی: شبکه اجتماعی شاد، شبکه آموزشی دانش‌آموزان، نوجوانان، چالش‌ها و فرصت‌ها

۱- مقدمه

هر تغییری بر زندگی افراد جامعه تاثیر می‌گذارد و شیوع ویروس کرونا یکی از این نوع تغییرات بوده که زندگی بشر را تحت تأثیر قرار داده است. روند آموزش و یادگیری در سیر تاریخی خود همواره با الهام از تجارب قبلی به تکمیل روش های گذشته منجر شده است و آموزش های یک طرفه و قدرت مدار به سبک های تعاملی و گروه مدار هدایت شده و روش های مبتنی بر تفکر واگرا بر تفکر همگرا غالب شده است. امروزه آموزش دهنده به عنوان مرجع قدرت و دانایی کامل، جای خود را به تسهیل گر و راهبر داده است. فناوری جایگاه خاصی در جریان آموزش از راه دور پیدا کرده، تکلیف نیز یک وظیفه و عمل به مرور به مهارت می باشد که در ردیف یک نیاز جای خود را باز کرده و یادگیری لذتبخش هم در قالب یک هدف معرفی می شود. با وجود همه این تغییرات، آموزش هنوز بر مدار ارتباط چهره به چهره در مدرسه، با حضور معلم، کتاب و دانش آموز می چرخد و جذابیت و اهمیت خاص خود را با وجود انتقادات حفظ کرده است. پژوهش ها نشان داده است که هراندازه در جریان یادگیری تعداد بیشتری از حواس انسان درگیر شوند روند یادگیری تقویت می شود. بر همین مبنا هر ابزاری که به این روند کمک کند مکمل یادگیری در آموزش گیرنده می شود. برگزاری جلسات آموزشی از طریق ویدئو کنفرانس، فضای مجازی، نرم افزارهای آموزشی و رسانه های دیداری و شنیداری و اپلیکیشن های کاربردی به صورت آنلاین و آفلاین و با قدرت و قابلیت بازخورد تعاملی، از اختراعات بشر است که جای خود را در نظام های آموزشی از دوره های ابتدایی تا دانشگاه به خوبی باز کرده است. این ابزارها مکمل جریان آموزش می باشند که فرصت بسیار خوبی را در اختیار متولیان آموزش قرار داده اند تا در شرایط اضطرار و عدم امکان حضور در کلاس درس به عنوان یک روش جایگزین استفاده شوند. تعطیلی های خواسته و ناخواسته ای که در کشور ما به خصوص در زمان کرونا رخ داده و موجب قطع جریان آموزش شده است همواره به عنوان یک دغدغه برای مدرسه و خانواده مطرح بوده است. در چنین شرایطی گروه های غیررسمی جلوتر از دولت ها گامهایی را بر می دارند تا نیازهای جامعه هدف را برطرف کنند که با مخالفت های پنهان و آشکار مواجه می شوند. با گسترش شیوع بیماری کرونا در ایران و طولانی شدن تعطیلات مدارس در کشور، مدارس و معلمان به فراخور نیاز و شرایط از این فرصت استفاده کرده و رابطه خود را با یادگیرندگان حفظ می کنند تا به تقویت روند یادگیری بیش از گذشته کمک کنند. وزارت آموزش و پرورش بعد از چند آزمون و خطا به ایجاد سامانه "شبکه آموزش دانش آموز" بر بستر فضای مجازی پرداخت که استفاده از این نرم افزار به صورت عمومی فرصت ها و چالش هایی را پیش روی نظام آموزشی و خانواده ها قرار داد که نه تنها در زمان تعطیلی های اضطراری بلکه در طول سال تحصیلی لازم است از ابعاد مختلف به آن توجه شود. فرصت و چالش های برنامه شبکه آموزش دانش آموزان "شاد" گسترده است و در صورت عدم مدیریت درست و دور شدن از رسالت اصلی نرم افزار، می تواند به ضد خود تبدیل شده و خسارت هایی را به نظام آموزشی و اعتماد مردم به مدرسه ایجاد کند. انتقال ارتباط با دانش آموزان از محیط مدرسه به محیط خانواده، امکان ارائه تکلیف با توجه به تفاوت های فردی متناسب با توانایی های هر دانش آموز و توجه به عدالت آموزشی، افزایش تعامل خانواده و مدرسه را به شکل غیر حضوری، کاهش حضور اولیا در مواقع غیر ضروری در مدرسه و جلوگیری از هدررفت زمان و هزینه خانواده ها، افزایش سرعت انتقال اطلاعات، ظرفیت در دسترس قراردادن و انتقال اطلاعات بروز و جدید علمی به معلم و دانش آموزان و قرار دادن امکانات مناسب برای خلاقیت معلمان از فرصت های شبکه شاد می باشد. ایجاد انگیزه برای معلمان در استفاده از تکنولوژی، شناسایی و معرفی معلمان توانمند و خلاق، به اشتراک گذاشتن تجارب معلمان توانمند و دانش آن ها، گسترش عدالت آموزشی با ارسال مطالب آموزشی از نقاط مختلف کشور، شبکه ای رسمی برای پایش سطوح مختلف آموزشی، فرصتی برای برنامه های توانمندسازی معلمان و تبدیل مدیران مدارس به عنوان سیاست گزار و برنامه ساز و همچنین شناسایی مدیران کارآمد و غیر کارآمد مدارس از دیگر فرصت های شبکه آموزش شاد می باشد.

پیشینه پژوهش

نگارش این پژوهش در خصوص چالش ها و فرصت های است که شبکه اجتماعی شاد برای دانش آموزان فراهم خواهد کرد. با توجه به اینکه مدت زمان زیادی از راه اندازی این برنامه نمی گذرد وجود مقاله های وسیع که ابعاد مختلف و متفاوتی را از این برنامه مورد بررسی و اعتبار سنجی قرار دادند جالب توجه است و خود از نشانه های اهمیت پژوهش در این حوزه و شناسایی فرصت ها و کشف محدودیات و رفع مشکلات است. در ادامه به چند مورد بسیار محدود از پژوهش های پیشین از این دوره اشاره خواهیم داشت:

- رجیبیان و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهشی با عنوان «ارزیابی و اولویت بندی مولفه های آموزش مجازی مبتنی بر شبکه شاد در دوران کرونا از دیدگاه دانش آموزان» به اولویت بندی مولفه های آموزش مجازی در حوزه شبکه آموزشی دانش آموزان پرداختند چرا که مسیله آموزش یکی از موضوعات مهم در حوزه فضای مجازی است و از این حیث که مربوط به نسل آینده است نیازمند توجه ویژه است. چرا که با شناسایی

مشکلات آموزشی سعی در بالابردن کیفیت برای دانش آموزان انجام خواهد شد. و با بدست آوردن منافع دانش آموزی فرصت های برای پیشرفت دیده می شود. رجبیان همچنین اذغان داشت با توجه به تحقیقات انجام شده ریسک هزینه ای و اجرایی و شکست در اجرای این سیستم در مدارس کمتر خواهد بود و تداوم اجرای این سیستم در مدارس بیشتر خواهد بود.

- عباسی و همکاران (۱۳۹۹)، ده فرصت : جبران عقب افتادگی تحصیلی در ایام قرنطینه، افزایش مسئولیت پذیری و درگیری بیشتر اولیا با فرآیند یاددهی، یادگیری دانش آموزان، افزایش سرعت انتقال اطلاعات و ارائه اطلاعات جدید، ایجاد انگیزه در معلمان برای ارتقاء سواد رسانه ای، شناخته شدن معلمان توانمند و خالق و فراهم شدن زمینه ای برای به اشتراک گذاشتن فایل ها و تجارب معلمان توانمند، افزایش مسئولیت پذیری معلمان برای مطالعه بیشتر، جذاب و برانگیزاننده بودن استفاده آن برای دانش آموزان، علاقمند کردن دانش آموزان به دانش روز و پژوهش کردن، انعطاف پذیری در ساعت شروع کلاس و حذف تردهای پرهزینه، پرورش خلاقیت در دانش آموزان برای ارائه تکالیف به شیوه های خاص را در مقاله تحت عنوان « تجربه زیسته معلمان ابتدایی از فرصت ها و چالش های تدریس در شبکه آموزشی دانش آموزان شاد» بیان کرد.
- مهدی میرزایی (۱۴۰۰)، در انجام پژوهشی با عنوان « بررسی سنجش صلاحیت های آموزش مجازی معلمان در شبکه آموزش دانش آموزی (شاد)» به این نکات اشاره داشت که: « مهمترین صلاحیت های حرفه ای مجازی معلمان در ایام کرونا به ترتیب عبارتند از: ۱) صلاحیت های فنی که شامل: انتخاب رسانه آموزشی مناسب برای تدریس مجازی، تولید و سازماندهی محتوا و منابع آموزش مجازی، تسلط بر کار فنی با شبکه شاد و توجه به موقعیت و زمینه یادگیری مجازی بود. ۲) صلاحیت های علمی که شامل: رشد و توسعه مبانی سواد رسانه ای، معنی دار کردن یادگیری مجازی، خالقیت و نوآوری در تدریس مجازی، نحوه مدیریت زمان، چگونگی قدرت بیان، ایجاد آمادگی و انگیزه سازی برای شروع تدریس مجازی، توانایی مهارت های کلاس داری مجازی، استفاده از روش های نوین تدریس مجازی، استفاده از روش های نوین سنجش و ارزشیابی آموزشی مجازی و استفاده از تکالیف مهارت محور و ارائه نحوه بازخورد به دانش آموزان بود. ۳) صلاحیت های تعلیمی که در برگیرنده مواردی همچون: انتقال صحیح مفاهیم قابل یادگیری، برقراری ارتباط منطقی با دانش آموزان، اولیاء و همچنین دانش آموزان با هم و اولیاء با همدیگر، کنترل محیط خود راهبر مجازی و نحوه هدایت گری یادگیری مجازی دانش آموزان و نحوه اجرای یادگیری مشارکتی و تیمی در کلاس درس مجازی بود.»
- کریمی و همکاران (۱۴۰۱)، پژوهشی با هدف ارزیابی عملکرد رسانه آموزشی شاد در دروس مطالعات اجتماعی از دیدگاه دانش آموزان انجام دادند. جامعه آماری این پژوهش شامل ۵۹۸۳ نفر از دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهر زنجان بود نتیجه حاصل از این تحقیق در مقاله « ارزیابی عملکرد رسانه آموزشی شاد در دروس مطالعات اجتماعی از دیدگاه دانش آموزان » بیان می کند: « جامعه آماری مورد مطالعه نمره کمتری در دروس اجتماعی کسب نموده اند و نسبت به کارایی رسانه شاد در دروس تاریخ و مدنی نظرات مطلوبی نداشته اند و شاد را رسانه ای متوسه و نیازمند پیشرفت روزافزون میدانند که بر این اساس تقویت کیفیت محتوایی و امکانات نرم افزاری شاد از ضروریات کاربردی نمودن آن می باشد.»

۱-۱ روش شناسی

پژوهش پیش رو به صورت کیفی صورت گرفته است. تحقیق کیفی یک روش بین رشته ای است در این نوع پژوهش که به صورت مروری انجام گرفته است محقق بدنبال کشف از معنا در منابع موجود دست به کنکاش و بررسی می زند و به مطالعه تفسیر می پردازد.

۲- بحث درباره یافته ها

امروزه اطلاعات نقش کلیدی را در توسعه و پیشرفت جوامع ایفا می کند. در شرایط کنونی دستیابی به دانش نوین و مدیریت آن، امکان توسعه و پیشرفت را برای اکثر جوامع فراهم نموده است. بنابراین زندگی در دنیای کنونی نیازمند آموزش و پرورش مبتنی بر دانایی، تحقیق و نوآوری است و استفاده از فناوری های نوین آموزشی ما را در این امر یاری می کند و سبب ارتقای کیفیت فرایند یاددهی، یادگیری، ایجاد فرصت های یادگیری برابر، توجه به تفاوت های فردی، کمال بخشیدن به خود و محیط پیرامون می گردد. انتخاب روش و ابزار صحیح آموزشی در راستای تسریع فرایند یادگیری که تامین کننده اهداف آموزشی از پیش تعیین شده باشد چالش ها و فرصت های خاص خود را دارد. (بنسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۱۱۸) از این رو شبکه آموزش دانش آموزان که به اختصار شاد نامیده می شود در دوران کرونا به عنوان

یکی از مهمترین نرم افزارهای آموزش مجازی دانش آموزان کشورمان مورد استفاده قرار گرفت (حاجی، ۱۴۰۰: ۱۵۵) معلمان قبل از بهره‌گیری از این بستر در راستای عمل به تعهد حرف‌های خویش اغلب به صورت خودجوش و پراکنده در امر آموزش دانش آموزان در بستر فضای مجازی حضور پیدا می نمودند که بدلیل عدم وحدت رویه در استفاده و بکارگیری بسترهای مجازی امار دقیق و جامعی از حجم و میزان خدمات آن‌ها به دانش آموزان وجود نداشت ما با به کارگیری شبکه آموزشی شاد ساختارهای لازم همانند ساختار مدرسه واقعی تا حدی فراهم گردید. (کریمی و همکاران، ۱۴۰۱: ۸۸) در ادامه به دو میحث چالش های نوجوانان در شبکه مجازی شاد و فرصت های نوجوانان در شبکه مجازی شاد خواهیم پرداخت.

۲-۱ چالش های نوجوانان در شبکه مجازی شاد

- زیر ساخت های ضعیف برنامه بویژه سرعت پایین آن که عملا جریان آموزش را به مشکل مواجه کرده است. (رجیبیان و همکاران، ۱۴۰۰: ۶)
- عدم دسترسی هم دانش آموزان بویژه مناطق محروم و ایجاد نا برابری در فرصت های آموزش، سنگین بودن هزینه اینترنت و کند بودن سرعت اینترنت (عباسی و همکاران، ۱۳۹۹)
- وابستگی دانش آموزان به گوشی و اینترنت، استفاده بی جا و بی رویه از مطالب دیگران و به طبع ان افت تحصیلی دانش آموزان به جهت جدی نگرفتن آموزش مجازی (همان، ۱۳۹۹)
- دانش آموزان در آموزش غیرحضوری، دارای احساس حضور بالاتر از متوسط می باشند به این معنا که ۵۰ درصد احساس حضور وجود دارد و این عملکرد را ضعیف می کند چرا که احساس حضور مولفه ای تاثیر گذار و تعیین کننده در مشارکت یادگیرنده در آموزش غیرحضوری است. (اکبری بورتنگ و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۵)
- سرخوردگی دانش آموزان و معلمان در آموزش مجازی و استفاده از تکنولوژی که باعث کاهش اعتماد بنفس دو جانبه می شود و شکست را به همراه خواهد داشت (حاجی زاده، ۱۴۰۰: ۱۸۲)
- افول یادگیری مهارت های اجتماعی که عامل بروز نپذیرفتن نظر دیگران، کاهش جامعه پذیری، افزایش بی تفاوتی اجتماعی، گسترش بی اعتمادی و کاهش همدلی اجتماعی می شود. (همان، ۱۸۳)

۲-۲ فرصت های نوجوانان در شبکه مجازی شاد

- دانش آموزان در هر زمان و در هر مکانی می توانند در کلاس های برخط حضور یافته و از آن کمال استفاده را ببرند. در واقع از مهمترین و بارزترین علت های گرایش به آموزش الکترونیکی می توان به امکان دسترسی غیرحضوری دانش آموزان به مطالعه درسی گوناگون، کاهش هزینه های گوناگون در حوزه آموزشی، دسترسی آسان و سریع به حجم بالایی از دانش به روز موجود در حوزه مرتب با آن محتوای درسی اشاره کرد.
- یکی دیگر از نتایج به دست آمده گویای این است که بهره گیری از شبکه اجتماعی شاد بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تاثیر مستقیم و مثبتی دارد. برخلاف عموم تحقیق های گذشته، شبکه اجتماعی شاد به عنوان شبکه اجتماعی مدیریت شده با هدف بهبود دسترسی دانش آموزان به اساتید خود طراحی شده است و محتوای به غیر از آموزشی ندارد که دانش آموزان سرگرم محتواهای دیگر شوند که این امر نقش مثبتی در بهبود تمرکز دانش آموزان خواهد داشت. در واقع استفاده از چنین محیط آموزشی منجر به آن میشود که دانش آموزان احساس خستگی کمتری از فعالیت های آموزشی داشته باشند و بالطبع این امر منجر به افزایش توجه به مباحث علمی و بهبود عملکرد تحصیلی خواهد شد. (عبداله زاده، ۱۴۰۱: ۱۱۷)
- نوجوانان در مناطق محروم و مناطقی که با کمبود ظرفیت مدارس و دانشگاه ها روبرو هستند براحتی می تواند از خدمات تدریس الکترونیک استفاده کنند. محدودیت بودجه آموزشی، کم هزینه بودن آموزش الکترونیک و مجازی و... از فرصت های نوجوانان در شبکه مجازی است.

- دانش آموزان در آن امکان گفتگوی خصوصی را دارا می‌باشند و معلم می‌تواند از فیلم، تصاویر و یا فایل های صوتی و متنی بهره ببرد. همچنین وجود کانال های درسی مختل و به اشتراک گذاشتن محتوای آموزشی در بین دانش آموزان از دیگر ابعاد این رسانه در جهت تحقق اهداف آموزشی است. در این بستر، دانش آموزان این امکان را دارند که تکالیف را به روش ها متفاوتی بارگذاری نمایند.
- افزایش سرعت ارائه اطلاعات و انعطاف پذیری در ساعت شروع کلاس
- راهکارهای برای ارتباط بهتر کاربران از جمله ایجاد جذابیت های بصری که هم دانش آموزان هم معلمان بتوانند با آن تعامل بیشتری برقرار کنند. (رجیبیان و همکاران، ۱۴۰۰: ۸)
- تجهیز دانش آموزان به ابزارهای تکنولوژی همزمان با تحصیل حضوری از جمله فرصت های است که در این مسیر پدیدار شده است. (حاجی زاده و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۹۱)
- از جمله فرصت های که برای نوجوانان در شبکه مجازی شاد فراهم شده است نظارت بر شیوه صحیح آموزش و تدریس معلمان است.
- علاقمند کردن دانش آموزان به دانش روز و پژوهش کردن عبارات دیگر دانش آموزان اموختند که تنها ابزار تحصیل کتب مدرسه نیست و میتوان بهره بهتری از موبایل و وسایل الکترونیکی برد. (عباسی و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۲)

۳- نتیجه گیری

در واقع اجرای برنامه های آموزشی مورد نیاز و اصلاح ساختار نیازمند عزم جدی مدیران و برنامه ریزان است تا با طرح راهبردی های نوین و بررسی وضعیت موجود، به رفع نقاط ضعف و استفاده از ظرفیت ها و منابع و فرصت ها پیش رو در جهت اعتلا و رشد هرچه بیشتر عرصه تعلیم و تربیت دست به کار شوند. شاد رسانه ای است با ابعاد گوناگون که می توان با سرمایه گذاری بر روی این رسانه و رسانه های دیگر و با استفاده از متخصصین عرصه آموزش، علوم اجتماعی و فناوری می توان این نقایض را پوشش داد و میزان رضایتمندی و موفقیت دانش آموزان را در درس افزایش داد. غفلت از رسانه های عمومی تر، رایگان و قابل دسترس برای همه دانش آموزان کشورمان نتایج نامطلوبی بر روی تربیت و علم آموزش دانش آموزان گذاشته است. (کریمی و همکاران، ۱۴۰۱: ۲۳)

از طرفی مشکلات و چالش های آموزش مجازی عبارتند از: کاهش بهداشت روانی، بروز و ترویج ارزش های غیراخلاقی، بروز آسیب های اجتماعی، افزایش آسیب های جسمانی، کاهش کیفیت آموزشی، بروز مشکلات خانوادگی، افزایش رفتار غیرمولد دانش آموز، افت تحصیلی دانش آموزان، فرسودگی شغلی معلمان، عدم تحقق عدالت آموزشی، ضعف ارزشیابی به صورت عینی و کاربردی، پشتیبانی فنی ناکارآمد شبکه، عدم تناسب محیط خانگی برای آموزش، نبود برنامه راهبردی برای آموزش مجازی، مشکلات اقتصادی خانواده، عدم تناسب آموزش مجازی با دروس عملی و آزمایشگاهی، محدود شدن تعاملات انسانی، فقدان دانش و پذیرش تکنولوژیکی و عدم تناسب محتوای آموزش مجازی می باشند. هر چند آموزش مجازی و بهره وری از رسانه های مدرنی همچون اینترنت و رایانه فرصت های طلایی را برای افراد ایجاد کرده، اما وجود موانع و مشکلات در آن امکان ناپذیر است و به دلیل عدم آمادگی الزام برای آموزش مجازی، کلیه ذینفعان مشکلات عدیده ای را تجربه نموده اند. (حاجی زاده و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۹۷)

در نهایت توصیه می شود حتما در فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام های آموزشی و برای معلمان، نگاهی جامع نگری حاکم باشد نه نگاهی یک سونگری صرف فنی و مهارت آموزی خاص. در این مورد باید به مواردی نظیر: تفاوت های موقعیتی، اجتماعی و فرهنگی مناطق، مدارس و مراکز آموزشی و بومی سازی در این زمینه توجه کرد و به نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در افزایش روحیه خالقیت، نقد، بررسی و پرسش در ذهن معلمان به عنوان یاددهندگان و راهنمایان آموزش مجازی توجه لازم را داشت. (میرزایی، ۱۴۰۰: ۱۳)

- اکبری بورنگ، محمد، رستمی نژاد، محمدعلی، محمدزاده، عصمت، و محمودی بورنگ، محمد، (۱۴۰۱)، بررسی میزان احساس حضور دانش آموزان در آموزش های غیرحضوری (برنامه شاد و شبکه آموزش) نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۹-۹۸.
- بنیسی، پریناز، طرفه نژاد، نرگس، طاهائی، سانازالسادات، (۱۴۰۱)، فرصت ها و چالش های آموزش مجازی در دوران کرونا
- حاجی زاده، انور، عزیزی، قادر، کیهان، جواد، (۱۴۰۰)، تحلیل فرصت ها و چالش های آموزش مجازی در دوران کرونا: رهیافت توسعه آموزش مجازی در پسا کرونا
- حاجی، جمال، محمدی مهر، مژگان، محمدی آذر، حدیقه، (۱۴۰۰)، بازنمایی مشکلات آموزش در فضای مجازی با استفاده از برنامه شاد در دوره پاندمی کرونا: فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی
- رجبیان ده زیره، مریم، غریبی، فرزانه، دربندی، مهتاب، و بشیرنژاد دستجردی، حبیبه، (۱۴۰۰)، ارزیابی و اولویت بندی مولفه های آموزش مجازی مبتنی بر شبکه شاد در دوران کرونا از دیدگاه دانش آموزان
- عباسی، فهیمه، حجازی، الهه، حکیم زاده، رضوان، (۱۳۹۹)، تجربه زیسته معلمان ابتدایی از فرصت ها و چالش های تدریس در شبکه آموزشی دانش آموزان شاد: فصلنامه علمی تدریس پژوهشی
- عبدالله زاده، بهناز، (۱۳۹۹)، تعیین نقش بهره گیری از شبکه اجتماعی شاد در توسعه یادگیری دانش آموزان و بهبود عملکرد تحصیلی آنها: موسسه آموزش عالی نگاره
- کریمی، امیر، مهنی، امید، جلیلیان، سجاد، (۱۴۰۱)، ارزیابی عملکرد رسانه آموزشی شاد در دروس مطالعات اجتماعی از دیدگاه دانش آموزان: پویش در آموزش علوم انسانی
- میرزایی، مهدی، (۱۴۰۱)، بررسی سنجش صلاحیت های آموزش مجازی معلمان در شبکه آموزش دانش آموزی (شاد)